

Opmerkingen van de VREG op het model van Aansluitingscontract Elektriciteit Hoogspanning en Gas Middendruk

Inhoud

1. VOORWERP	1
2. VOORAFGAAND TRAJECT	1
3. BESPREKING	2
3.1. Inzake de consultatie.....	3
3.2. Inzake de toepassing van het nieuwe contract.....	4
3.3. Commentaar op Hoofdttekst (Elektriciteit én Aardgas).....	5
3.4. Commentaar op Bijlage Algemene voorwaarden – ELEKTRICITEIT	5
3.5. Commentaar op Bijlage Algemene voorwaarden - GAS	16
3.6. Commentaar op bijlage rechtstreekse aansluiting.....	16
3.7. Commentaar op bijlage lokale productie-installaties en noodgroepen.....	17
3.8. Commentaar op bijlage modulatie van productie-installaties op verzoek van de distributienetbeheerder.....	18
4. BIJLAGEN	24

1. Voorwerp

Conform art. I.3.1.2. van het TRDE en TRDG moeten modelcontracten *ter nazicht en commentaar* van de VREG worden overgemaakt, alvorens zij in werking kunnen treden.¹

Deze nota omvat het commentaar van de VREG op volgende onderdelen (zie verder) van het voorgelegde nieuwe modelcontract:

- **Hoofdttekst** van het contract (technische kenmerken van de aansluiting): 1 voor elektriciteit, 1 voor gas
- Bijlage **Algemene voorwaarden**: 1 voor elektriciteit, 1 voor gas

Er werden ook nog andere bijlagen voorgelegd:

- Bijlage Rechtstreekse Aansluiting
- Bijlage Lokale productie-installaties en noodgroepen
- Bijlage Modulatie van productie-installaties op verzoek van de distributienetbeheerder

Deze bijlagen hebben uitsluitend betrekking op het elektriciteitsdistributienet.

2. Voorafgaand traject

Voor het traject tot 16 maart 2015, dag waarop de teksten voor een eerste keer voor officieel commentaar van de VREG werden overgemaakt, wordt verwezen naar de commentaarnota van 28 april 2015 overgemaakt bij brief van 6 mei 2015 aan de netbeheerders.

¹ Na inwerkingtreding van het nieuwe TRDE en TRDG, zoals goedgekeurd door de VREG op 5 mei 2015, dat nog door de regering moet worden goedgekeurd en daarna gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, zal de VREG de modelcontracten voor aansluiting, alsook elke wijziging daaraan, moeten *goedkeuren*.

Van 3 juli tot 15 september vond een tweede consultatie plaats, ditmaal van sterk geherstructureerde en bijgewerkte teksten, alsook van alle bijlagen.

Op 3 juli 2015 vond een toelichting van de teksten aan belanghebbenden plaats.

Op 30 juli werd de tekst van het aansluitingscontract voor gas publiek beschikbaar gesteld.

Op 20 oktober werden de contracten voor elektriciteit, na verwerking van de opmerkingen uit consultatie overgemaakt aan de VREG, en lichtten de netbeheerders beide aansluitingscontracten (elektriciteit en gas) toe aan de VREG. Op 26 oktober werd ook het model van aansluitingscontract aardgas overgemaakt.

Op 16 november vond bij de VREG een overleg met vertegenwoordigers van Febeg plaats, en op 14 december vond nog een vervolgoverleg met vertegenwoordigers van Febeg, Ode en de netbeheerders plaats.

3. Bespreking

Deze nota maakt melding van enkele belangrijke punten, daarnaast worden in een versie van de teksten, hierbij in bijlage, opmerkingen in marge weergegeven.

Daarbij wordt opgemerkt dat het commentaar niet beperkt werd tot nieuwe contractsbepalingen, maar dat ook bestaande bepalingen tegen het licht gehouden werden. Dat laatste is niet gangbaar bij gewone wijzigingen aan de contracten, maar in deze gepast gezien de contracten volledig geherstructureerd en herschreven werden.

De VREG wil benadrukken dat de volledige herziening en herwerking van de contracten een welgekomen en toe te juichen project is. Zeker de bijkomende herwerking van de teksten vóór de organisatie van de tweede consultatie leidde tot een veel grotere **transparantie** en **duidelijkheid** van de contracten: inhoudstafel, terminologie, betere indeling en locatie van bestaande bepalingen, verwoording, herschikking van de bijlagen, enz.

De herziening was tevens een noodzaak gelet op vele **ontwikkelingen** in hogere regelgeving, alsook van evoluties in de praktijk waarvoor hogere regelgeving weliswaar nog ontbreekt/in ontwikkeling is. Die laatste evoluties nopen tot het vastleggen van bijkomende rechten en verplichtingen van zowel netbeheerder als netgebruiker, hetgeen bij voorkeur zo weinig mogelijk ad hoc gebeurt, maar middels modelcontracten die **voor allen raadpleegbaar**, en dus **transparant** en **niet-discriminerend** zijn. Tot op heden leidden de recentere ontwikkelingen in de markt, vooral op het vlak van moduleerbaarheid van de toegang, ertoe dat individuele contracten werden gesloten die niet publiek beschikbaar en dus raadpleegbaar zijn, en ook aan het toezicht van de regulator ontsnappen.

Terecht leidde deze evolutie ertoe dat de netbeheerder de stap zette tot het redigeren van nieuwe, modulaire modelcontracten (algemene en bijzondere voorwaarden).

De VREG is dus voorstander voor dit op vele vlakken verbeterd modelcontract, ongeacht het feit dat er, onvermijdelijk, altijd verdere evoluties en nieuwe inzichten op de proppen zullen komen, en wijziging aan hogere regelgeving, zeker met betrekking tot flexibiliteit op het distributienet. Deze evoluties zullen er immers altijd zijn: implementatie Europese netwerkcodes, nieuwe MIG, enz..

Er kan dan ook akkoord gegaan worden met het principe van de herziening en introductie van een nieuw modelcontract, mits steeds de mogelijkheid bestaat voor de netgebruiker om - zodra hogere wetgeving vorm krijgt en modelcontracten navenant wijzigen - een herziening van zijn contract te verkrijgen, zoals in de slotbepalingen van de algemene voorwaarden bepaald is (maar nog onvoldoende uitgewerkt: zie verder suggestie tot aanvulling van art. 14.2).

Het voorliggende model van aansluitingscontract zal, gezien evoluties zich in sneller tempo opvolgen, dan ook op regelmatigere basis aan herziening toe zijn. Dit zal ook op aangeven van de VREG kunnen gebeuren, zoals trouwens terecht meegegeven in de slotbepalingen (art. 14.2). De netgebruiker kan er, krachtens expliciet contractsbeding, trouwens ook ten allen tijde voor opteren het nieuwe modelcontract te tekenen, en dus zijn bestaande contract op te zeggen en te vervangen door het nieuwe.

3.1. Inzake de consultatie

De VREG keek de betreffende documenten grondig na, en ging tevens na op welke wijze omgegaan werd met de tijdens de consultatie geopperde opmerkingen.

Daarbij moest helaas worden vastgesteld dat regelmatig onduidelijk was om welke redenen een bepaald tijdens de consultatie geopperd bezwaar afgewezen werd: de motivering, weergegeven in excel-document, schiet soms te kort.

Een paar voorbeelden:

- de opmerkingen van Cogen op art. 6 van de algemene voorwaarden zijn erg uitgebreid en onderbouwd, doch de motivering van weerlegging verwijst enkel naar de goedkeuring van het aansluitingsreglement, en de analoge toepassing daarvan (zie lijn 2 en 3 van de excel algemene voorwaarden).
- De opmerking van Febeliec op art. 6 van de algemene voorwaarden bestaat uit meerdere elementen, doch de weerlegging daarvan, dus de motivering van de netbeheerder is bijzonder beknopt en een motivering voor de weerlegging van de geformuleerde bezwaren ontbreekt (excel algemene voorwaarden: p. 9 lijn 41).
- De opmerkingen van Cogen op de bijlage Modulatie zijn uitgebreid en sterk onderbouwd, maar de reactie is "akkoord, niet voor modulatie, wel voor beveiligingsconcept" (zie lijn 3 excel modulatie). Een motivering voor het 'niet akkoord' is dus totaal afwezig.

Uiteraard moet een akkoord met een opmerking uit consultatie niet gemotiveerd worden. Maar daar waar bezwaren rijzen, die niet weerhouden worden, is het bijzonder belangrijk dat goed gemotiveerd wordt waarom niet ingegaan wordt op deze bezwaren.

De soms gebrekkige motivering van de afwijzing van een geopperd bezwaar maakte dat een gedegen beoordeling van de VREG, namelijk de afweging van de argumenten van de contractspartijen (DNB-DNG) bemoeilijkt werd, zelfs al is de visie van de netbeheerders m.b.t. bepaalde aspecten gekend uit andere fora. Gezien er een consultatiedocument beschikbaar moet zijn waaruit de marktpartijen zelf de weerlegging van hun opmerkingen moeten kunnen vernemen, dient dit hoedanook in dit document gemotiveerd te zijn weergegeven. Elke marktpartij dient er ook zijn commentaar, en de reactie daarop, in terug te vinden.

De aanpak maakte dat voor bepaalde aspecten nog informatie moest worden ingewonnen.²

Gezien de herziening van de aansluitingsreglementen en -contracten een eerste consultatie betrof die door de (Vlaamse) netbeheerders zelf werd georganiseerd, in nauwe samenwerking met de VREG, wordt dit als een leerproces gezien. De nodige aandachtspunten worden genoteerd voor toekomstige consultatieprocedures: afbakening scope en schets tijdslijn bij start consultatie, vorm van consultatieverslag, ...

² het gaat –voor het goede begrip- over de tijdens de consultatieperiode geformuleerde bezwaren.

3.2. Inzake de toepassing van het nieuwe contract

De vraag rees aan welke DNG's het nieuwe contract zal worden voorgelegd. Er werd in vergadering van 20 oktober 2015 aan de VREG meegedeeld dat de aanpak verschilt naargelang het gaat om Eandis of Infrac:

Eandis:

- alle nieuwe klanten
- klanten die wijziging aansluiting aanvragen, zoals verzwaring

Infrac:

- alle nieuwe klanten
- daarna worden stelselmatig alle bestaande contracten vervangen

Wat de bijlage modulatie betreft, wordt letterlijk bepaald dat deze zowel op nieuwe installaties van toepassing zal zijn, als op bestaande installaties waarvoor de productie-installatie gewijzigd wordt (zie art. 1.1 van de bijlage Modulatie).

Met betrekking tot de toepassing van art. 6 van de algemene voorwaarden van het contract (vereiste toelating, en dus mogelijke weigering, van bepaalde wijzigingen aan aansluiting of wijziging afname- of injectiekenmerken) formuleerde Cogen hieromtrent een bezwaar, gezien bestaande WKK-installaties vandaag al worden aangestuurd via externe signalen. Het kan volgens Cogen niet de bedoeling zijn dat bestaande installaties plots onderworpen worden aan een toelating voor een aansturing door externe signalen.

Het aansluitingscontract betreft een gereguleerd contract: de vaststelling ervan wordt geconsulteerd en staat onder toezicht van de regulator. Dit procedurele kader moet garanderen dat de contractsbepalingen conform de hogere regelgeving zijn en het evenwicht op de energiemarkt respecteren.

Dit zou ook mogelijk moeten maken dat nieuwe modelcontracten ook met bestaande netgebruikers gesloten worden. De stelselmatige vervanging van de oude door de nieuwe contracten kan in principe dus plaatsvinden, maar de netgebruiker moet met het nieuwe contract akkoord gaan. Een contract houdt nu eenmaal de toestemming van de contractspartijen in.

De netgebruiker heeft dus de keuze om ofwel het nieuwe modelcontract te tekenen, dan wel vast te houden aan het eerder gesloten contract.

Een wijziging van het contract kan door de netbeheerder alleen opgelegd worden bij een significante wijziging aan de aansluiting zoals bijvoorbeeld het plaatsen of aanpassen van lokale productie-installaties. Andere wijzigingen zijn niet significant genoeg om een wijziging van het contract te kunnen 'opdringen'.

Weliswaar is het goed mogelijk dat het nieuwe modelcontract op vele vlakken een verbetering is ten opzichte van het voorgaande: zo wordt door een wijziging bijvoorbeeld ingespeeld op evoluties in de hogere regelgeving (Energiedecreet, Energiebesluit, technische reglementen, ...), worden nieuwe evoluties gecapteerd, enzovoort.

De weerstand van de contractspartij, de netgebruiker, om het nieuwe modelcontract te sluiten, kan begrijpelijk of zelfs terecht zijn gelet op de implicaties die een welbepaald beding heeft op zijn huidige situatie. Het lijkt dan ook opportuun om bij nieuwe contractsbepalingen die een specifiek toepassingsgebied hebben, te voorzien in redelijke overgangsbepalingen, zoals bijvoorbeeld een eerbiedigende werking (niet toepasselijk op bestaande installaties), of andere.

3.3. Commentaar op Hoofdttekst (Elektriciteit én Aardgas)

De VREG verwijst hiervoor integraal naar de opmerkingen in marge van de hoofdttekst.

3.4. Commentaar op Bijlage Algemene voorwaarden – ELEKTRICITEIT

De VREG verwijst hiervoor in eerste instantie naar de opmerkingen in marge van de bijlage 'algemene voorwaarden' Elektriciteit.

Naast deze opmerkingen heeft de VREG volgende opmerkingen:

3.4.1. artikel 2.2 – definitie N-1

De huidige, regionale wetgeving bevat geen definitie van een N-1 situatie. De DNB's geven in hun contractvoorstel een invulling aan deze definitie om meer duidelijkheid te verschaffen. In hun definiëring gaan zij echter verder dan de Europese definitie die circuleert in het ontwerp van de Netwerkkode Operational Security³. Zij verantwoorden dit door aan te geven dat de netwerkkode focust op een N-1 criterium voor het transmissienet en dat de context van een N-1 situatie anders is voor een distributienetbeheerder. Voor een DNB is het eerder een parameter in de relatie tussen een DNG en een DNB, met betrekking tot de nettoegang van deze individuele DNG.

De VREG kan de redenering van de DNB's gedeeltelijk volgen en is daarom bereid om deze definitie te aanvaarden in een voorlopig kader, maar VREG wil 2 elementen extra benadrukken:

- De VREG prefereert een alignering met het Europese niveau, dus wil dat van zodra er een duidelijke definitie voor een N-1 situatie op het distributienet komt, deze wordt overgenomen in het aansluitingscontract.
- De VREG accepteert deze definitie op technische grond. Het eventuele compensatiemechanisme⁴ zal **niet** enkel afhangen van de scope van deze definitie (cfr. Waalse mechanisme). Zo is VREG bijvoorbeeld van mening dat als de DNB een modulatie doet voor een **geplande** situatie, dit vergoed kan worden.

3.4.2. artikel 6 – vereiste toelating wijzigingen aan de aansluiting met impact op het distributienet

Er moet een aanvraag bij de DNB ingediend worden als DNG

- wijzigingen wenst uit te voeren aan de aansluiting, die een niet-verwaarloosbare invloed kunnen hebben op de aansluiting of het distributienet. Daarvan wordt limitatief opgesomd om welke wijzigingen het gaat: plaatsing lokale productie-installaties, systemen voor energieopslag, transformatoren en speciale toepassingen, noodgroepen, en 'eigen site'-overschrijdende kabels of leidingen
- een wijziging van afname- of injectiekenmerken wenst uit te voeren. Ook daarvan wordt limitatief opgesomd om welke wijzigingen het gaat. Het gaat om wijziging aansluitingsvermogen en flex: aansturing door externe signalen.

Deze aanvraag kan leiden tot toelating tout court, toelating mits wijziging aan aansluiting en/of contract, of weigering.

³ De netwerkkode Operational Security is momenteel in comitologie-fase en wordt verwacht om goedgekeurd te worden in de loop van 2016.

⁴ Een voorstel hieromtrent zal deel uitmaken van het beleidsadvies flexibiliteit.

A) ALGEMEEN

De bepaling moet gekaderd worden in de taak van de netbeheerder tot het exploiteren van een veilig, betrouwbaar en efficiënt net (art. 4.1.6 Energiedecreet).

Daartoe is het meer dan nuttig dat de DNB op de hoogte is van alle relevante gegevens met betrekking tot handelingen die een impact hebben op het net. De basis daarvoor is te vinden in de technische reglementen (art. III 6.1.1. en III.6.1.6 TRDE en art. III 6.1.1. en III.6.1.5 TRDG).

III.6.1.1 TRDE/TRDG

§1. Elke aangesloten elektriciteits/aardgasdistributienetgebruiker kan bij de elektriciteits/aardgasdistributienetbeheerder een aanvraag tot wijziging van zijn aansluiting indienen.

§2.

De elektriciteits/aardgasdistributienetbeheerder kan een aansluitingsaanvraag ook opleggen als er aanpassingen aan installaties van een elektriciteits/aardgasdistributienetgebruiker worden verricht die een niet-verwaarloosbare invloed op het elektriciteits/aardgasdistributienet hebben.

Specifiek is daar in TRDE aan toegevoegd: Het plaatsen/bijplaatsen of verzwaren van een decentrale productie-eenheid met een maximum AC vermogen >10 kVA, ongeacht het feit of deze netto zal injecteren in het elektriciteitsdistributienet, is steeds een wijziging met niet-verwaarloosbare invloed op het elektriciteitsdistributienet. Hiervoor is dus steeds een voorafgaandelijke aanvraag aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder noodzakelijk.

III.6.1.6, §1 TRDE

Voor elke aanpassing van een bestaande aansluiting op hoogspanningsnet, van een daarmee verbonden installatie van een elektriciteitsdistributienetgebruiker die een niet-verwaarloosbare invloed heeft op het hoogspanningsnet of van hun respectieve exploitatiewijze moet met de elektriciteitsdistributienetbeheerder een aansluitingscontract worden gesloten

III.6.1.5, §1 TRDG

Voor elke aanpassing van een bestaande aansluiting met een aansluitingscapaciteit van minstens 300 m³(n) per uur, van een daarmee verbonden binneninstallatie die een niet-verwaarloosbare invloed heeft op het aardgasdistributienet of van hun respectieve exploitatiewijze moet met de aardgasdistributienetbeheerder een aansluitingscontract worden gesloten.

De toelatingsvereiste voor de handelingen opgesomd in artikel 6 van het contract, kadert dus hierin.

Echter, de in artikel 6 opgesomde handelingen zijn maar een deel van het verhaal en kunnen nooit alle situaties en gedragingen omvatten die een invloed hebben op de elektrische eigenschappen van het net.

Het verbinden van voorwaarden (via contractuele bijlagen) en vooral: het opleggen van beperkingen aan de netgebruikers, zorgt op korte termijn voor het veilig stellen, en de beheersbaarheid van de nieuwe ontwikkelingen die voor de DNB een relevante impact hebben, maar dit opleggen van beperkingen mag niet het einde van het verhaal zijn, maar kan slechts gelden als tijdelijke oplossing.

Op langere termijn moeten systemen/methodes ontwikkeld worden waardoor het net kan omgaan met de nieuwe ontwikkelingen aan vraagzijde, zonder a priori grenzen te stellen.

B) REACTIES CONSULTATIE

Tijdens de consultatie werden opmerkingen gemaakt door **Febeliec, B-DRA en Febeg/Ode en Cogen**.

COGEN:

- kritiek op toelatingsvereiste voor externe signalen (= art. 6): flexibele WKK-installaties kunnen op die manier algemene systeemkost van energievoorziening verlagen.
Er bestaat al heel wat aansturing via externe signalen. In toekomst niet meer mogelijk? Verschillende behandeling van installaties? Systeem van toelatingsvereisten en mogelijke weigering mag zeker niet gelden voor bestaande installaties
- kritiek op weigeringsgronden = algemeen en vaag. Er wordt teveel gefocust op kosten voor net, DNB heeft echter onvoldoende zicht op impact op totale energiesysteem.

FEBELIEC

- invulling niet-verwaarloosbare karakter: niet voldoende duidelijk gespecificeerd: arbitrair
- duidelijke procedure ontbreekt
- rol taken en verantwoordelijkheden GDN niet duidelijk gedefinieerd (DNB repliek: GDN niet in scope, aansluitingscontracten niet van toepassing op GDN)

BDRA (aggregatoren)

- algemene kritiek op beperking aanpassing (en dus wijziging) van afname. Zoals: principe is net dat vraag het aanbod moet volgen, en niet andersom.
- kritiek op mogelijkheid tot wijziging contract bij wijziging afnamegedrag gebaseerd op externe signalen. DNG is immers niet de vragende partij. Zelfs al is begrijpelijk dat congestie kan ontstaan door wijzigingen in afname, dat verantwoordt niet dat degenen die hun vraag laten fluctueren op basis van marktsignalen beperkt zouden moeten worden in hun rechten. Vaak helpt het flexibele gedrag het distributienet juist.
Er wordt ten onrechte geopteerd voor het aanpakken van het congestieprobleem door het beperken van enkele netgebruikers. In dat geval moeten zij gecompenseerd worden.

FEBEG/ODE

- ontwikkeling flex-markt wordt gefnuikt: elke externe aansturing in afname- of injectiegedrag vereist een toelating.

De kritiek spitst zich vooral toe op de toelatingsvereiste voor de aansturing door externe signalen.

C) COMMENTAAR

Als weerlegging van de geopperde bezwaren verwees de netbeheerder naar het feit dat het principe werd aanvaard met betrekking tot de aansluitingsreglementen.

In het aansluitingsreglement werd een gelijkaardig artikel becommentarieerd als volgt:

[...] wat de plicht tot contactname betreft bij: *“het deelnemen aan het dienstaanbod waarbij het afname- of injectiegedrag van de DNG wordt aangestuurd door externe signalen (activatie- of dynamische prijssignalen) die als doel hebben flexibiliteit te veroorzaken in het kader van een commerciële overeenkomst met zijn leverancier of met een andere partij door contractering van het regelbaar vermogen waarbij dit regelbaar vermogen groter is dan 20% van het aansluitingsvermogen”*:

De ideale afbakening of definiëring van wat best onder de plicht tot contactname zou ressorteren – alle belangen van zowel DNB en DNG, als andere marktpartijen, in acht genomen en afgewogen – blijft een moeilijke oefening.

Dit kadert in een groter debat, dat nog grondig gevoerd zal worden op vlak van de aansluitingscontracten, alwaar de implicaties van de melding groter zijn (tot een mogelijke weigering toe).

Mits de hiervoor voorgestelde specificeringen, kunnen we op dit moment aanvaarden dat de plicht tot contactname voor LS-klanten verwoord wordt zoals thans voorligt.

Enmaal het bredere kader van flexibiliteitsdiensten in de (ook reglementaire) plooi valt, en het belang van flex-diensten op LS-net aanzienlijker wordt, en zich problemen voordoen door de bepalingen in AR, kunnen daar dan weer -zo nodig- wijzigingen aan aangebracht worden.

Daaruit is duidelijk dat net omdat het 'slechts' op laagspanning betrekking heeft, alwaar de aansturing door externe signalen momenteel nog weinig toepassing kent, akkoord kon worden gegaan met de huidige bepaling, temeer het op laagspanning handelt over een loutere informatieplicht van netgebruiker, zonder verdere implicaties: het gaat niet om een toelatingsvereiste, er is geen mogelijkheid tot weigering door de netbeheerder, die evenmin de wijziging van het contract of de aansluiting kan opleggen. Het 'akkoord' met betrekking tot de gelijkaardige (maar niet gelijke!) regeling opgenomen in het aansluitingsreglement, kan dus niet zomaar gelden voor het aansluitingscontract, voor netgebruikers op hoogspanning.

De toelatingsvereisten van artikel 6 kaderen in de technische realiteit van het beperkt zijn van de distributienetten. De netbeheerder moet, in het kader van zijn taak tot het exploiteren van een veilig, betrouwbaar en efficiënt net, omgaan met deze beperking door zo nodig tijdelijke limieten aan netgebruikers op te leggen, teneinde **de operationele veiligheid van net** te handhaven.

Een netgebruiker heeft recht op toegang, maar de netbeheerder kan deze toegang maar leveren voor zover dit technisch mogelijk is.

De regeling tot beperking van de mogelijkheden van de netgebruiker is niet de ideale optie, maar de VREG erkent de noodzakelijkheid ervan in afwachting van verdere evoluties die dergelijke beperkingen mogelijks, of toch zoveel mogelijk, overbodig zouden kunnen maken. De operationele veiligheid gaat nu eenmaal voor op de marktmechanismes.

Toch wenst de VREG daaromtrent volgende aanpassingen te suggereren, om tot een evenwichtiger bepaling te komen:

Zo moet het artikel, dat na eerdere commentaar al terecht beter opgesplitst werd tussen de wijzigingen van aansluiting of installaties, enerzijds, en wijziging van afname- of injectiekaracteristieken, anderzijds, nog verder uiteen gehaald worden:

De **wijzigingen aan de aansluiting of installaties** is duidelijk een fysieke wijziging (opslag, decentrale productie, noodgroepen, ...).

De implicaties van een aanvraag zijn aanvaardbaar: de aanvraag tot deze (fysieke) wijziging kan leiden tot toelating tout court, toelating mits wijziging aan aansluiting en/of contract, of weigering (in bepaalde gevallen).

Hetzelfde geldt voor de vraag tot wijziging van het **aansluitingsvermogen**, die weliswaar een vorm van wijziging van de afname- of injectiekaracteristieken betreft.

Wat de gevolgen van een vraag tot toelating betreft, nog volgende opmerkingen:

- "extra modaliteiten" die opgelegd kunnen worden: die term is te vaag, dat wordt beter wat geconcretiseerd;
- weigeringsmogelijkheid indien de wijziging een meer dan inherente impact op de nettarieven heeft: dit is behoorlijk onbegrijpelijk voor de netgebruiker. De negatieve impact op nettarieven is een mogelijke weigeringsgrond voor de aanleg van directe lijnen buiten eigen site. Bovendien is de VREG geen voorstander om *een tarifaire kwestie* als weigeringsgrond te

introduceren. Enkel het bewaken van operationele veiligheid is de driver voor het opleggen van beperkingen.

De **aansturing door externe signalen** van de afname- of injectiekenmerken kan niet op dezelfde wijze behandeld worden: dit kan niet dezelfde implicaties voor de netgebruiker hebben.

De visie van de VREG hierin is de volgende: de distributienetbeheerder kan flexibiliteit⁵ niet weigeren, maar heeft wel het recht om voor elke vorm van flexibiliteit *tijdelijke limieten* te stellen in zijn distributienet, onder de volgende voorwaarden:

- o de limitering gebeurt op een niet-discriminatoire en transparante manier;
- o de limitering is altijd gebaseerd op **duidelijke, technische argumenten gelieerd aan de operationele veiligheid**⁶ die vastgelegd zijn in technische voorschriften die openbaar raadpleegbaar zijn (Synergridcode C8/01⁷);
- o De motivering⁸ van de limitering wordt meegedeeld aan de FSP en de netgebruiker.
- o Studiekosten niet ten laste van netgebruiker, dus kostenloze studie

De huidige C8/01, die tot nu weliswaar een beperkt toepassingsgebied heeft, kan uitgebreid worden. Een wijziging aan deze code is altijd mogelijk; dit moet alleen, conform het TRDE (versie 2015) voorgelegd worden aan de VREG. Op die manier wordt trouwens aan de opmerking van Febeliec inzake het ontbreken van een concrete procedure, tegemoet gekomen.

3.4.3. Aansprakelijkheid – artikel 9 algemene voorwaarden Elektriciteit en art. 10 algemene voorwaarden Gas

A) ALGEMEEN

De structuur van het artikel met betrekking tot de aansprakelijkheid werd na eerdere commentaar van de VREG grondig herzien en is thans transparanter.

De aansprakelijkheidsregels voor de verschillende gronden worden duidelijk onderscheiden:

- Onderbrekingen en variaties van spanning
- Werkzaamheden aan de aansluiting
- Laattijdige aansluiting en heraansluiting

De krachtlijnen van de aansprakelijkheidsregeling voor onderbrekingen en variaties van spanning zijn van oudsher als volgt:

- Foutaansprakelijkheid: fout moet vaststaan (= conform algemeen aansprakelijkheidsrecht)
- Exoneratie voor onderbrekingen (ongeacht fout) van < 1 uur.
- Rechtstreekse materiële schade geeft aanleiding tot forfaitair berekende vergoeding
- Exoneratie van aansprakelijkheid voor onrechtstreekse en immateriële schade
- Plafond schadevergoeding per incident

⁵ VREG steunt de definitie van de Smart Grid Taskforce (EG3) ("Regulatory recommendations for the deployment of flexibility" – 2015) omdat deze gebaseerd is op een compromis op Europees niveau tussen de verschillende stakeholders. VREG zal in zijn beleidsadvies wel adviseren om een verduidelijking toe te voegen voor externe signalen, namelijk: een extern signaal is een activatiesignaal of een **dynamisch** prijssignaal met als doel flexibiliteit in het elektriciteitssysteem te veroorzaken. Statische prijssignalen worden dus **niet** beschouwd als externe signalen die flexibiliteit veroorzaken. Een typisch voorbeeld van statische prijssignalen is het huidige Dag/Nachttarief.

⁶ Zie art. IV.5.4.1 van het toekomstig TRDE (versie 5 mei 2015):

*§4 De elektriciteitsdistributienetbeheerder kan enkel zijn veto stellen voor de levering van de ondersteunende diensten indien door de levering ervan **de operationele veiligheid van zijn elektriciteitsdistributienet in het gedrang komt, in welk geval hij dit motiveert.***

⁷ Zie <http://www.synergrid.be/index.cfm?PageID=16832>

⁸ Zie art. IV.5.4.1 TRDE (versie 5 mei 2015), eerdere voetnoot

De introductie van de forfaitaire vergoedingsplichten⁹ krachtens Energiedecreet (art. 4.1.11/1. en verder), leidde tot de introductie van extra contractuele bepalingen hierrond.

De forfaitaire vergoedingsplichten gelden inderdaad "behoudens contractuele afwijkingen" (cfr. art. 4.1.11/1, eerste lid m.b.t. storingen, en art. 4.1.11/2 voor het overige).

Dit leidde tot maximaal behoud van de bestaande exoneraties van aansprakelijkheid.

B) REACTIES CONSULTATIE

Tijdens de consultatie werden opmerkingen gemaakt door **Febeg/Ode en Febeliec**.

FEBELIEC

- Algemene kritiek op beperking aansprakelijkheid.
- Onduidelijkheid situatie GDN's: schade achterliggende klanten? DNB repliek: GDN niet in scope, aansluitingscontracten niet van toepassing op GDN
- Is socialiseren van schade via netbeheerders niet goedkoper dan individuele verzekering netgebruikers?

FEBEG/ODE

- Algemene kritiek op beperking aansprakelijkheid: niet evenwichtig.

C) COMMENTAAR

Volgende punten/artikelen worden becommentarieerd:

Art. 9.1.2.2. b) algemene voorwaarden Elektriciteit en art. 10.1.2.1. b) algemene voorwaarden Gas - Forfaitaire berekening van de rechtstreekse materiële schade

De rechtstreekse materiële schade die de netgebruiker lijdt als gevolg van onderbrekingen en variaties van spanning (elektriciteit) of variaties van de druk (gas) is forfaitair geregeld: de berekeningswijze maakt deel uit van een bijlage van het contract. In geval van onderbreking (>1 uur) geldt dit onverkort, in geval van variaties van spanning geldt een vrijstelling (franchise) van 250 euro.

Volgens de netbeheerder heeft de netgebruiker de mate waarin hij schade lijdt als gevolg van onderbrekingen en storingen in grote mate zelf in de hand, omdat er technisch voldoende maatregelen bestaan om de binneninstallatie te beschermen tegen storingen.

De vergoeding van de werkelijke schade aan de netgebruiker zou hem elke prikkel ontnemen om deze maatregelen te nemen, en dus zijn plicht tot schadebeperking op te nemen.

Er moet een keuze gemaakt worden tussen de verwachte inspanning voor schadebeperking, en verzekering door een netgebruiker tegen zijn individuele schade, enerzijds, en de solidarisering van de kosten, via tarieven, van de verzekering en kosten die een netbeheerder aangaat ter dekking van de schade van bepaalde individuele netgebruikers, anderzijds.

Het mogelijke effect dat het afschaffen van de forfaitaire berekening van de materiële schade zou hebben op de distributienettarieven, zou berekend moeten worden, en komt daarna neer op het maken van een beleidskeuze wie welke lasten voor een netonderbreking of storing draagt, en in welke mate.

⁹ Vergoedingsplicht van de netbeheerder bij laattijdige aansluiting, heraansluiting en langdurige stroomonderbreking, waarbij sprake is van omkering bewijslast (laattijdige (her)aansluiting) respectievelijk van foutloze aansprakelijkheid

Dit debat kan en zal nog gevoerd moeten worden. Gezien de aansluitingscontracten door de netbeheerders worden opgesteld, wordt de mogelijkheid gelaten aan de netbeheerders om het initiatief hiertoe in voorjaar 2016 te nemen. De VREG zal hierin zeker ook een belangrijke rol spelen, gezien het aan hem toekomt de impact op de distributienettarieven te beoordelen en de keuze te maken met betrekking tot de lastenverdeling (zie hoger). Daarbij kan onder meer rekening gehouden worden met de situatie voor zakelijke netgebruikers in andere regio's en landen, immers: wat daar mogelijk is, is niet anders voor bedrijven in Vlaanderen.

Art. 9.1.2.2. b) algemene voorwaarden Elektriciteit – cumul forfaitaire vergoeding en schadevergoeding

In laatste zin van dit artikel wordt bepaald dat de cumul van de forfaitaire vergoeding, enerzijds, en schadevergoeding, anderzijds, niet mogelijk is: als DNG (burgerrechtelijke) schadevergoeding verkrijgt, wordt zijn eventuele ontvangen forfaitaire vergoeding hiervan afgetrokken.

Gezien de locatie van de bepaling (onder art. 9.1.2 dat handelt over onderbrekingen en variaties van de spanning), en aangezien er op dat vlak enkel een forfaitaire vergoedingsplicht bestaat voor langdurige stroomonderbreking, wordt volgende situatie beoogd: als een netgebruiker een langdurige stroomonderbreking ondergaat kan hij daarvoor de door het Energiedecreet bepaalde forfaitaire vergoeding claimen van de netbeheerder (ter compensatie van zijn ongemak), naast zijn mogelijkheid om op basis van algemene aansprakelijkheidsregels vergoeding voor geleden schade te claimen.

De cumulatie tussen de forfaitaire vergoeding, en de schadevergoeding, zou niet mogelijk zijn. De eventuele uitgekeerde schadevergoeding zou verminderd worden met de eventuele ontvangen forfaitaire vergoeding.

Hiermee kan de VREG moeilijk akkoord gaan.

De klant kan geen vergoeding krijgen die zijn werkelijke schade overschrijdt, dat is evident en staat ook letterlijk in het Energiedecreet:

Art. 4.1.11/2.: De gezamenlijke toepassing van verschillende aansprakelijkheidsgronden kan nooit leiden tot een hogere vergoeding dan de integrale herstelling van de geleden schade.

Gezien de bedongen exoneraties van aansprakelijkheid (onrechtstreekse en immateriële schade) én de forfaitaire berekening van de schadevergoeding (rechtstreekse materiële schade) alsook de plafonnering per incident, kan verwacht worden dat de schadevergoeding die een netgebruiker verkrijgt nadat de fout van de DNB vaststaat, nooit de volledige schade vergoedt. Dat de netgebruiker in tussentijd ook al een forfaitaire vergoeding (op grond van de foutloze aansprakelijkheid netbeheerder) ontving, zal er normaal nooit toe leiden dat hij méér ontvangt dan zijn werkelijk geleden schade.

Een cumulverbod komt over als een poging tot ontmoediging van de netgebruiker om alsnog de burgerrechtelijke schadevergoeding te claimen. Het is alvast niet duidelijk waarom dit cumulverbod wordt ingesteld, met andere woorden: wat de redelijke verantwoording hiervoor is.

Het principe blijft daarbij uiteraard overeind dat de vergoeding geplafonneerd is tot het bedrag van de werkelijke schade, zoals bevestigd door art. 4.1.11/2. van het Energiedecreet.

Gezien de gestelde termijn waarbinnen een aanvraag tot vergoeding op basis van de decretale vergoedingsplichten moet zijn ingediend (30 kalenderdagen), heeft de netbeheerder tijdig zicht op de omvang van het bedrag, na een langdurige stroomonderbreking, dat daaraan is gespendeerd. Wat maakt dat er duidelijkheid is omtrent de omvang van het bedrag dat rest om uit te keren als gevolg van schadeclaims, voor datzelfde incident (cfr. plafond van 2.000.000 euro, vroeger was dit lager).

Art. 9.1.2.1, d) algemene voorwaarden Elektriciteit en art. 10.1.2.1 d) algemene voorwaarden Gas – Bovengrens 625.000 euro aansprakelijkheid

In het Energiedecreet is bepaald dat de aansprakelijkheid van netbeheerders geplafonneerd is tot 2.000.000 euro per incident.

Krachtens het aansluitingscontract wordt de vergoeding (zowel het decretale forfait, i.e. voor langdurige stroomonderbreking, als schadevergoeding) voor hoogspanningsklanten geplafonneerd tot 625.000 euro.

Dat is het maximumbedrag dat van oudsher vermeld stond in de aansluitingscontracten.

Als argumentatie tot behoud hiervan wordt door de netbeheerders aangevoerd¹⁰ dat het niet-aanhouden van dit plafondbedrag zou leiden tot een grotere kost (hogere uit te keren bedragen) en dus hogere distributienettarieven. Bovendien wordt gewezen op een trendbreuk met de huidige contracten, die melding maken van dat plafondbedrag.

De bepaling in de huidige contracten kan op zich een wijziging voor nieuwe contracten niet in de weg staan.

Het mogelijke effect dat het afschaffen van de beperking tot 625.000 euro zou hebben op de tarieven, zou berekend moeten worden, en komt daarna neer op het maken van een beleidskeuze wie welke lasten voor een netonderbreking of storing draagt, en in welke mate.

Dit debat kan en zal nog gevoerd moeten worden. Gezien de aansluitingscontracten door de netbeheerders worden opgesteld, wordt de mogelijkheid gelaten aan de netbeheerders om het initiatief hiertoe in voorjaar 2016 te nemen. De VREG zal hierin zeker ook een belangrijke rol spelen, gezien het aan hem toekomt de impact op de distributienettarieven te beoordelen en de keuze te maken met betrekking tot de lastenverdeling (zie hoger). Daarbij kan onder meer rekening gehouden worden met de situatie voor zakelijke netgebruikers in andere regio's en landen, immers: wat daar mogelijk is, is niet anders voor bedrijven in Vlaanderen.

Art. 9.1.3. algemene voorwaarden Elektriciteit en art. 10.1.3 algemene voorwaarden Gas – werkzaamheden aan de Aansluiting

In dit artikel wordt, in laatste zin, bepaald dat de netgebruiker de DNB moet vrijwaren voor schade die de Eigenaar lijdt ten gevolge van werkzaamheden aan de Aansluiting, voor zover deze schade de rechtstreekse materiële en/of lichamelijke schade veroorzaakt door een fout van de DNB ter gelegenheid van werken aan de Aansluiting overstijgt.

Dit komt dus neer op de situatie waarbij de DNB door foutief handelen schade berokkent aan een derde (Eigenaar), hiervoor aansprakelijk is op grond van art. 1382 B.W. (onrechtmatige daad) maar deze schade door de netgebruiker wil laten vergoeden, toch wat de onrechtstreekse schade betreft.

Een vrijwaringsbeding is een contractueel beding dat ertoe strekt dat een contractant (hier DNG) dient in te staan voor de financiële gevolgen van de aansprakelijkheid die de wederpartij (hier: DNB) kan oplopen tegenover derden (hier: Eigenaar).

Er zijn geen aanvaardbare motieven te bedenken waarom het financiële risico van de aansprakelijkheid van de netbeheerder voor zijn fout ten opzichte van de Eigenaar op de netgebruiker zou moeten of kunnen worden afgewenteld.

Art. 9.1.4. algemene voorwaarden Elektriciteit en art. 10.1.4 algemene voorwaarden Gas – laattijdige aansluiting / heraansluiting

A) ALGEMEEN

¹⁰ cfr. brief netbeheerders dd. 4/12/2015, reactie op brief van FEBEG-ODE

aansluiting

Een netgebruiker heeft recht op een forfaitaire vergoeding bij laattijdige aansluiting, per dag overschrijding van de aansluitingstermijn die voorgeschreven is door de technische reglementen of die in onderling overleg werd afgesproken, behalve als de netbeheerder kan bewijzen dat hij de laattijdigheid van de aansluiting niet heeft kunnen beletten. (art. 4.1.11/3 Energiedecreet)

Deze dagvergoeding bedraagt 50 euro voor een niet-huishoudelijke netgebruiker (eenvoudige aansluiting of tijdelijke aansluiting) en 100 euro/dag voor een aansluiting met detailstudie.

heraansluiting

Een netgebruiker heeft recht op een forfaitaire vergoeding bij laattijdige her aansluiting, per dag vertraging van de realisatie, behalve als de netbeheerder kan bewijzen dat hij de laattijdigheid van de her aansluiting niet heeft kunnen beletten. (art. 4.1.11/4 Energiedecreet)

Deze dagvergoeding bedraagt 75 euro.

Hoewel deze bepaling betrekking heeft op de fase vóór de aansluiting, drongen we aan op de vermelding ervan in het aansluitingscontract. Uiteraard moet deze bepaling in eerste instantie kenbaar gemaakt worden in offertefase.

In de praktijk blijkt aansluitingscontract soms wel, soms niet, voorafgaand aan realisatie aansluiting te worden voorgelegd en gesloten. Bijgevolg is een opname in het contract niet helemaal nutteloos.

In het contract wordt het recht op de forfaitaire, decretale vergoeding beperkt tot de kost van de aansluiting met een maximum van 25.000 euro.

B) REACTIES CONSULTATIE

Hierop werden geen specifieke opmerkingen geformuleerd (tijdens de consultatieperiode). Weliswaar werd door verschillende marktpartijen geopperd dat de aansprakelijkheidsbepalingen in het algemeen als onevenwichtig ervaren worden.

C) COMMENTAAR

Een plafonnering van de plicht tot vergoeding, is verantwoord.

Het gaat immers om een vergoeding met omkering van bewijslast: de netbeheerder is de vergoeding sowieso verschuldigd, en kan zich van vergoedingsplicht pas bevrijden bij bewijs "dat hij de laattijdigheid van de aansluiting niet kon beletten".

De netbeheerder zal in deze dus moeten bewijzen dat hij handelde als een *pater familias*, dus dat hij al wat binnen zijn macht ligt heeft aangewend om de aansluitingsdatum te halen.

Bijgevolg is het verkrijgen van de vergoeding voor de netgebruiker gemakkelijker gemaakt, waardoor hij er sneller aanspraak op zal kunnen maken.

De beperking van de vergoeding tot de kost van de aansluiting is echter niet te verantwoorden: het ongemak (laat staan schade) als gevolg van de laattijdigheid van de vooropgestelde aansluitingsdatum blijft doorlopen, zelfs in geval het bedrag van de aansluitingskosten bereikt werd.

De link tussen aansluitingskost en ongemak is niet relevant. Het bedrag dat verschuldigd is, is te linken aan het ongemak of de schade veroorzaakt door de laattijdigheid van de aansluiting

Er kan wel akkoord gegaan worden met een forfaitair plafond van 25.000 euro, met het oog op inschatting van risico's (en dus verzekering) en gelet op het feit dat dit bedrag al staat voor 250 dagen overschrijding van de afgesproken of voorgeschreven aansluitingstermijn.

De VREG wil er bovendien op wijzen dat buiten deze vergoedingsmogelijkheid ook altijd de burgerrechtelijke vergoedingsmogelijkheid overeind blijft. Deze is gebaseerd op het door de schadelijder te leveren bewijs van fout in hoofde van de netbeheerder. In tegenstelling tot storingen en onderbrekingen in het net is dit foutbewijs niet bijzonder moeilijk: de voorgeschreven of afgesproken termijn is een objectief gegeven, en de feiten die aan de basis van een vertraging van de aansluiting liggen, zijn evenmin technisch complexe en moeilijk te detecteren gegevens, maar feiten.

De mate waarin de netgebruikers een beroep doen op de burgerrechtelijke vergoedingsmogelijkheid, moet trouwens jaarlijks gerapporteerd worden door de netbeheerder.

Art. 9.2. algemene voorwaarden Elektriciteit en 10.2 algemene voorwaarden Gas – procedure aanvraag vergoeding – objectief verslag

Procedure aanvraag vergoeding

In dat artikel staat beschreven dat een vordering tot schadevergoeding moet worden ingediend bij middel van aangetekende brief.

Dit lijkt ook zo te zijn voor de forfaitaire schadevergoeding (vergoedingsregeling > Energiedecreet) aangezien het voorgaande punt 9.1. duidelijk zowel de algemene aansprakelijkheid, als de forfaitaire vergoedingsregeling, beoogt.

De aanvraag van de forfaitaire vergoeding via aangetekend schrijven is weinig klantvriendelijk, maar geeft inderdaad zekerheid van indiening van de aanvraag. Is het echter werkelijk zo bedoeld?

De drempel van een aangetekend schrijven is weliswaar voor een klant aangesloten op hoogspanning niet onredelijk hoog. Dit zou anders zijn met betrekking tot een klant aangesloten op laagspanning.

Objectief verslag

In dat artikel wordt bepaald dat een objectief verslag opgemaakt wordt van de feiten.

Er moet over gewaakt worden dat er effectief sprake is van een objectief verslag, dat melding maakt van datum en (d)uur van het incident, alsook de vastgestelde feiten (breuk?), inclusief technische beoordeling daarvan. In de mate van het mogelijke: de oorzaak.

Dit objectief verslag is cruciaal in het kader van het bewijs van fout van de netgebruiker. Het is een al bijzonder ongemakkelijke en weinig comfortabele situatie voor de netgebruiker, dat deze de informatie omtrent het incident moet opvragen bij de netbeheerder, met het oog op de bewijslast voor fout die hij draagt. De invulling van het begrip “objectief verslag” moet dan ook met de nodige ernst door de netbeheerder gebeuren.

Art. 9.3 algemene voorwaarden Elektriciteit en art. 10.3 algemene voorwaarden Gas - Verzekeringen

In huidig art. 9.3 is in tweede zin bepaald:

Bijgevolg zal (zullen) de verzekering(en) afgesloten door de DNG uitdrukkelijk vermelden dat de verzekeraar afziet van alle aanspraken of vorderingen tot vergoeding van schade tegenover de DNB die de in dit hoofdstuk voorziene aansprakelijkheidsregeling overschrijden.

Zoals tijdens eerdere commentaar (in april) werd opgemerkt, heeft de VREG hieromtrent volgend commentaar:

De DNG weet waarvoor enerzijds, hij aansprakelijk is, en anderzijds, waarvoor hij als schadelijder geen claim kan indienen bij de netbeheerder (cfr. exonerationen). Dat bepaalt zijn verzekeringsnoden.

Voor datgene waarvoor de netbeheerder zich geldig exonereerde, zal regres door verzekeraar niet mogelijk zijn, louter uit de werking van de aansprakelijkheidsregels (de exonerationen). Waarom geëist /

opgelegd wordt wat het contract dat de netgebruiker met zijn verzekeraar sluit, moet bevatten, is niet duidelijk.

Bovendien lijkt het erop dat hier, door verwijzing naar "*de in dit hoofdstuk* (er zijn geen hoofdstukken in contract.....) *voorzien* aansprakelijkheidsregeling", er eigenlijk bepaald wordt dat regres door de verzekeraar niet mogelijk is in alle andere gevallen van aansprakelijkheid met andere basis dan "dit hoofdstuk". En dit kan zeker niet de bedoeling niet zijn.

De tweede zin van art. 3.6. moet geschrapt worden.

Art. 9.4.2. algemene voorwaarden Elektriciteit en art. 10.4.2 algemene voorwaarden Gas - Gevallen van noodsituatie

Zoals blijkt uit TRDE is een noodsituatie: *een situatie die voortvloeit uit een gebeurtenis die, hoewel ze volgens de huidige stand van rechtspraak en rechtsleer niet als overmacht kan worden aangeduid, naar het inzicht van [...] de beheerder van het elektriciteitsdistributienet [...], het nemen van uitzonderlijke en tijdelijke maatregelen door de elektriciteitsdistributienetbeheerder vereist om de veilige en betrouwbare werking van het elektriciteitsdistributienet te kunnen vrijwaren of herstellen, of om verdere schade te voorkomen.*

Gelijkaardig artikel bestaat in het TRDG.

In TRDE staat dus rechtsgrond voor bepalen, door (onder meer) de DNB, van gebeurtenis die het nemen van uitzonderlijke en tijdelijke maatregelen vereist om de veilige en betrouwbare werking van het elektriciteitsdistributienet te kunnen vrijwaren of herstellen, of om verdere schade te voorkomen.

De meeste in het contract opgesomde gevallen van noodsituatie lijken echt wel overmachtssituaties: die zijn dus in feite al 'gedekt' door het technisch reglement, waardoor de opsomming niets bijbrengt en overbodig is.

Wat stakingen, lock-outs, walk-outs of elk ander arbeidsconflict betreft: er werd hieromtrent eerder opgemerkt dat de vraag rees of dit een voorbeeld van noodsituatie kan uitmaken.

In eerste instantie (eerder commentaar) meenden we van niet, daar er een plicht is tot minimumdienstverlening, en men personeel kan opvorderen teneinde de dienstverlening correct verder uit te voeren. Een arbeidsconflict zou dus geen reden mogen zijn tot het nemen "uitzonderlijke" maatregelen.

Echter, het federale technisch reglement (art. 19, 5°) erkent dit ook als een vorm van noodsituatie: "de onmogelijkheid het net te gebruiken omwille van een collectief geschil dat aanleiding geeft tot een eenzijdige maatregel van de werknemers (of groepen van werknemers) of elk ander arbeidsgeschil"

De VREG kan akkoord gaan dat de situatie een vorm van noodsituatie is, die noopt tot het nemen van uitzonderlijke maatregelen.

Blijft evenwel de visie dat het artikel op zich overbodig is.

3.4.4. Slotbepaling – art. 14.2 algemene voorwaarden Elektriciteit en art. 15.2 algemene voorwaarden Gas

Bij de slotbepaling wordt voorzien in de mogelijkheid voor de DNG om het aansluitingscontract op te zeggen. Hieraan moet toegevoegd worden: "*waarna de DNB hem een nieuw aansluitingscontract zal aanbieden dat voldoet aan de op dat moment geldende modelbepalingen.*"

Dit zou immers de bedoeling van deze opzegbaarheid zijn (cfr. brief netbeheerders dd. 4/12/2015, reactie op brief van FEBEG-ODE), maar deze bedoeling is geenszins vervat in de tekst zelf, en kan door de DNG dan ook niet in die zin begrepen worden. Zijn onbetwistbaar recht op het kunnen sluiten

van een recenter modelcontract, is met andere woorden niet verwoord en staat dus niet onbetwistbaar vast, terwijl dit cruciaal is. Nu leest een netgebruiker in deze bepaling de mogelijkheid tot opzeg van zijn aansluitingscontract, zonder perspectief, hetgeen uiteraard slechts theoretisch is.

3.5. Commentaar op Bijlage Algemene voorwaarden - GAS

De VREG verwijst naar de opmerkingen in de marge van de ontwerptekst van de bijlage 'algemene voorwaarden' Aardgas.

De opmerkingen in deze nota inzake, en in de marge van de ontwerptekst van de bijlage 'algemene voorwaarden' Elektriciteit gelden meestal ook voor Aardgas, tenzij het duidelijk enkel om een voor elektriciteit specifieke gaat.

Specifiek voor artikel 5: tenlastelegging van vervangingsinvesteringen, wordt voor duidelijkheid de commentaar in marge als volgt extra toegelicht:

"Ongeacht de eigendom van de cabine zal de netgebruiker instaan voor de kosten en lasten van de vernieuwing / vervanging na afschrijving ongeacht de oorzaak die aan de basis ligt van de vernieuwing / vervanging."

Zie eerdere commentaar/vraag: waarom deze bepaling over vervangingsinvesteringen terwijl dit niet bestaat voor elektriciteit?

In contract voor elektriciteit staat dit in art. 5.2.4: onderhoud en vervanging.

Regeling elektriciteit: alles wat eigendom DNG is, of krachtens C1/117 aan DNG is toegewezen: uitvoeren onderhoud, herstel of vervanging van defecte gebeurt door DNG.

Bij gas: meestal is DNB eigenaar en dan is het niet logisch dat DNG instaat voor vernieuwing. Waarom wordt bij gas eigendom en vervanging losgekoppeld van mekaar, terwijl dit voor elektriciteit wél bepalend is.

Dit verschil met regeling voor elektriciteit werd (terecht) expliciet onder de aandacht gebracht in publieke consultatie, dus stakeholders konden hierop reageren. Hoewel hierop geen reacties werden ontvangen, blijft de vraag overeind.

Bij voorkeur is ook te specificeren: vernieuwing van welke delen (van de cabine) juist bedoeld wordt.

Ten slotte stellen we vast dat de regeling van art. 5 enkel handelt over de cabine. Is er een (voldoende duidelijke) regeling voor werken aan de andere delen van de gasaansluiting?

3.6. Commentaar op bijlage rechtstreekse aansluiting

Er wordt in eerste instantie verwezen naar de opmerkingen in de marge van de ontwerptekst, in bijlage van deze nota.

Specifiek, **met betrekking tot artikel 6.2:**

naast de opmerking in marge van de tekst stellen we vast dat er fundamentele bezwaren rezen in hoofde van Febeliec, en onder meer omtrent het feit dat derden het initiatief kunnen nemen tot wijziging van de bestaande aansluiting van de netgebruiker. Derden: dat kan elkeen zijn: transmissienetbeheerder, overheden, etc.

Het feit dat de verplaatsingsinvestering ten laste van de netgebruiker is, wordt door de netbeheerder verantwoord door het gunstige Trans HS-tarief.

De VREG gaat ervan uit dat het initiatief tot wijziging die door derden geïnitieerd zou worden, bijvoorbeeld een naburig bedrijf, niet vrijelijk gebeurt en eerder de aanleiding is die implicaties heeft

voor het net, wat dan weer de netbeheerder ertoe noopt tot het aanbrengen van wijzigingen aan de rechtstreekse aansluiting van de netgebruiker.

Het gunstige Trans HS-tarief houdt inderdaad rekening met het feit dat investeringen tot vervanging en verplaatsing voor rekening van de netgebruiker zijn. In geval waarbij het initiatief van een derde als onredelijk zou worden ervaren, en betwist wordt dat de investering noodzakelijk is, kan dergelijke geschil steeds ter bemiddeling van de VREG voorgelegd worden.

Specifiek, **met betrekking tot artikel 8.4:**

Naast de opmerkingen in marge bij dit artikel, willen we vermelden geen bezwaar te hebben bij het principe van het verlies van rechtstreekse aansluiting en bijgevolg, daarmee samenhangend, het Trans HS-tarief. Deze mogelijkheid kadert in een efficiënt netbeheer; dat bijvoorbeeld ook voorzien is in het Brusselse TRDE.

Dit neemt niet weg dat, als men de vergelijking dan toch even maakt met het Brusselse reglement, aldaar sprake is van een objectieve grens: "*Indien blijkt dat het rekenkundige gemiddelde van de maximale maandelijkse kwatuurvermogens gedurende een kalenderjaar een waarde van 4MW niet meer zal overschrijden, kan de distributienetbeheerder de rechtstreekse aansluiting, tegen een billijke vergoeding, herbestemmen aan de collectiviteit.*"

Daar waar in 8.4 sprake is van het *systematisch verschillen van het contractueel aansluitingsvermogen*. Wat is systematisch verschillen? Voor de rechtszekerheid en om mogelijke willekeur te vermijden, is een concretisering hiervan vereist.

3.7. Commentaar op bijlage lokale productie-installaties en noodgroepen

Er wordt in eerste instantie verwezen naar de opmerkingen in de marge van de ontwerp tekst, in bijlage van deze nota.

In het bijzonder wenst de VREG de aandacht te vestigen op:

° **artikelen 2 en 3**

De netbeheerders geven in artikel 2 aan dat voor productie-installaties aangesloten op het distributienet ≥ 30 kV de bepalingen van C10/11 ook van toepassing zijn behalve voor bepalingen in verband met reactief vermogen (meer bepaald de werkingsgrenzen). Ze geven aan dit te doen in afwachting van het aanpassen van de C10/11.

VREG kan akkoord gaan met de analoge toepassing van de bestaande bepalingen van de C10/11, die dus inderdaad op heden enkel geldig zijn voor productie-installaties aangesloten op het distributienet < 30 kV. VREG is evenwel in principe niet akkoord met de voorgestelde nieuwe modaliteiten, verder uitgewerkt in artikel 3, waaronder een uitbreiding van de werkingsgrens voor het werkingpunt van reactief vermogen van 0,1 Pnom in capacitef regime naar 0,2 Pnom in capacitef regime. De motivering die hiervoor gegeven werd, is het feit dat het om een technische noodzaak zou gaan¹¹. Wat deze technische noodzaak inhoudt, is niet gekend.

Een wijziging van C10/11 is een uitgebreid proces waarbij elke wijziging wordt gemotiveerd, geconsulteerd en bediscussieerd door technische experts. Ook handelt artikel 3 slechts over tijdelijke bepaling in afwachting van een aanpassing van de synergridcode, toch wil VREG opmerken dat nieuwe, technische modaliteiten moeilijk aanvaard kunnen worden zonder meer gedetailleerde motivering hiervoor. Daarom wordt het behoud van de bestaande modaliteiten zoals de werkingsgrenzen geprefereerd.

° **art. 9.1**, inzake de stopzetting van de rapportering van de geproduceerde elektriciteit aan de instanties bevoegd voor de toekenning van groenestroom- of WKK-certificaten, of stopzetting van de

¹¹ Bron: Presentatie 03/07/2015 aansluitingscontract en consultatieproces van Eandis&Infrac aan de stakeholders

aankoop van groenestroom- of WKK-certificaten tegen de decretaal vastgelegde bedragen, totdat de inbreuken verholpen zijn,

Dit is niet mogelijk zonder decretale basis, en moet dus geschrapt worden.

Momenteel bestaat enkel de mogelijkheid tot schorsing van de uitbetaling van minimumsteun voor groenestroom- of WKK-certificaten, zoals bepaald in art. 7.1.6, §5 van het Energiedecreet.

§5. De netbeheerder kan de uitbetaling schorsen van de minimumsteun, bedoeld in § 1 en § 3, aan installaties, aangesloten op zijn net of op gesloten distributienetten, gekoppeld aan zijn net, indien deze niet voldoen aan de verplichtingen, opgelegd in of krachtens de technische reglementen, vermeld in artikel 4.2.1, tot alsnog aan deze verplichtingen wordt voldaan.

Er bestaat echter geen juridische grond voor het *stopzetten van rapportering* van de geproduceerde elektriciteit, of de stopzetting van de *aankoop van certificaten* (hoewel met dit laatste wellicht de minimumsteun bedoeld wordt; consequentie in termen en bewoordingen is echter aangewezen).

Bovendien bepaalt art. 9.1 van het contract dat de sanctie opgelegd wordt als de DNB inbreuken vaststelt op de *wettelijke, reglementaire of contractuele modaliteiten* met betrekking tot de aansluiting of de productie-installatie.

De schorsing van de uitbetaling van de minimumsteun is alleen mogelijk in zoverre er een inbreuk gepleegd wordt die terug te brengen is op verplichtingen die in of krachtens de technische reglementen zijn opgelegd.

Deze sanctie is dus enkel mogelijk als de inbreuken aan de installatie inbreuken betreffen op voorschriften die beschreven zijn in of krachtens de technische reglementen.

Er moet over gewaakt worden dat de sanctie van schorsing van minimumsteun niet opgelegd wordt voor inbreuken die hun juridische grondslag niet vinden in art. 7.1.6, §5 van het Energiedecreet.

“Wettelijke, reglementaire of contractuele modaliteiten met betrekking tot de aansluiting” (= bewoordingen contract) kan ruimer ingevuld worden dan “verplichtingen voor installaties opgelegd in of krachtens de technische reglementen” (bewoordingen Energiedecreet), hetgeen impliceert dat de sanctie in bepaalde gevallen juridisch problematisch kan zijn, bij gebrek aan juridische grondslag.

en

° **art. 9.3**, inzake de mogelijke terugvordering van de tussenkomst voor de aansluiting van productie-installaties op basis van hernieuwbare energiebronnen of kwalitatieve warmtekrachtinstallaties.

Dit is een tarifair aspect dat ingrijpt op art. 6.4.13 Energiebesluit / 7.3.1 Energiedecreet.

Het lijkt erop dat dit op dat niveau moet worden geregeld. Een afwijking kan niet contractueel worden bepaald (steun in de vorm van tussenkomst in aansluitingskosten lijkt van dwingend recht).

3.8. Commentaar op bijlage modulatie van productie-installaties op verzoek van de distributienetbeheerder

Er wordt in eerste instantie verwezen naar de opmerkingen in de marge van de ontwerptekst, in bijlage van deze nota.

A) ALGEMEEN

Het doel van modulatie op verzoek van de netbeheerder is overbelasting van het net vermijden, het gaat dus om congestiemanagement. De modulatie is een ondersteunende dienst ten aanzien van de netbeheerder.

In de bijlagen worden de voorwaarden en modaliteiten van deze modulatie beschreven.

Het recht op modulatie vindt zijn basis in het TRDE:

- o art. III.3.3.25: flexibele toegang

§1 Afhankelijk van de capaciteit van het elektriciteitsdistributienet wordt de capaciteit toegekend volgens traditionele of, in geval van een productie-eenheid, volgens flexibele voorwaarden.

§2 Een aansluiting met flexibele toegang onder normale uitbatingsomstandigheden van het net kan toegestaan worden als het gaat om een aansluiting van een productie-installatie, en als deze aansluiting conform de standaard vigerende regels geweigerd zou moeten worden door een gebrek aan capaciteit omwille van congestie. Deze flexibele toegang kan in principe enkel tijdelijk toegepast worden in afwachting van de uitvoering van een geplande netversterking. Deze flexibele toegang kan uitzonderlijk, om technisch-economische redenen en mits akkoord van de VREG, definitief toegepast worden.

- o art. III.4.4.3: telecontrole voor installatie > 1MVA

Voor projecten met een globaal opgesteld productievermogen ≥ 1000 kVA, of voor projecten waar uit de detailstudie blijkt dat in N-1 situaties of bij congestie tijdelijke productiebeperkingen noodzakelijk zijn, kan de elektriciteitsdistributienetbeheerder een telecontrole opleggen aan de producent die de elektriciteitsdistributienetbeheerder in uitzonderlijke uitbatingsomstandigheden van het elektriciteitsdistributienet de mogelijkheid geeft, door middel van een centraal besturingssysteem, productiebeperkingen op te leggen op basis van objectieve criteria die contractueel vastgelegd worden.

B) REACTIES CONSULTATIE

Tijdens de consultatie werden opmerkingen gemaakt door **B-DRA en Febeg/Ode en Elia**.

B-DRA

- Algemene kritiek
- Art. 7: geen compensatie

Als het aanpakken van het congestieprobleem gebeurt door het beperken van enkele netgebruikers, moet deze gecompenseerd worden. Dit principe zou voor alle netgebruikers moeten gelden.

FEBEG

Bijlage heeft onaanvaardbare impact op producent en ARP. Doet kosten en onzekerheid over inkomsten productie-installaties toenemen en interfereert met werking groothandelsmarkt.

COGEN

- Heel wat bedenkingen bij deze bijlage. Vraag naar grondige herwerking van de gehele tekst.
- Vraag naar maximumduur terugregeling (nauw verwant met vergoedingsregeling)
- Vraag naar volgorde van afschakeling installaties

ELIA

Enkele detailopmerkingen

C) COMMENTAAR

In hoofddeorde wenst de VREG op te merken dat deze contractbijlage nog tot zeer veel discussie leidt. Het debat hierover moet nog verder uitrijpen, en zal nog verder gevoerd worden. Dit traject hangt natuurlijk nauw vast aan het advies dat de VREG opstelt met betrekking tot zijn visie op flexibiliteit op het net, en de mate waarin dit verder in regelgeving wordt geïmplementeerd.

Zoals gezegd is de VREG weliswaar voorstander van het transparant ter beschikking staan van voorwaarden, die momenteel hoedanook opgelegd worden in die gevallen waarin anders enkel de weigering van aansluiting rest omdat de netbeheerder moet vaststellen dat de aansluiting, zonder enige beperkingsmogelijkheid, de operationele veiligheid van het net in gevaar kan brengen.

Anders gezegd: een aansluiting met modulatiemogelijkheid is het alternatief voor een weigering in geval van een technisch niet-aansluitbare productie-installatie. De aansluiting met modulatie wordt daarom toch nog altijd liever verkozen boven een weigering tot aansluiting, wat niet betekent dat de modulatie per se de definitieve situatie moet zijn. Een *tijdelijke* beperking, dus modulatie, van de toegang tot het net, uitsluitend met het oog op het *vrijwaren van de operationele veiligheid van het net*, is aanvaardbaar.

Daarom worden enkele aanpassingen aan de huidige tekst gesuggereerd, om tot een meer evenwichtige tekst te komen die, in de mate van het mogelijke, voorlopig aan de grootste bezwaren van de marktpartijen tegemoet komt.

Zo is er de wens, in hoofde van de netgebruikers, om van bij de start een concreet zicht te hebben op de kansen op modulatie. Dit achten we een terechte bezorgdheid. Het ontbreken van regelgeving, op heden, betekent niet dat de netbeheerder vrij spel heeft om ongebreideld te toegang tot het net te moduleren. De netgebruiker zou minstens het recht moeten hebben op een indicatie (inschatting) van de modulatie (in MWh, en het aantal keer per jaar) zowel 1) bij de afsluiting van zijn contract en als 2) elke 6 maanden, of jaarlijks, bijvoorbeeld, als voorlopig compromis. Het geeft meer inzicht en zekerheid aan de producent.

Dit recht van de netgebruiker moet in het contract bedongen worden.

Helemaal concreet zijn de kansen op modulatie daarmee nog niet. Het stellen van objectieve grenzen aan modulatie, in de zin van aantal keren en duur ervan, alsook de tenlasteneming door de netgebruiker van alle kosten met het oog op de moduleerbaarheid (cfr. artikel 3), zijn, net als de nog ontbrekende compensatieregeling voor modulatie, aspecten die verder uitgediept en uitgewerkt zullen moeten worden. Dit zal verder evolueren naar aanleiding van het advies van de VREG over flexibiliteit, en het verdere wetgevende traject dat daarop zou moeten volgen.

De VREG suggereert in tussentijd nog volgende aanpassingen aan de huidige tekst.

Er wordt in eerste instantie verwezen naar de opmerkingen in de marge van de ontwerp tekst, in bijlage van deze nota.

In het bijzonder heeft de VREG volgende commentaar op deze bijlage:

Art. 2 doel modulatie

Eén van de doelen van de modulatie zou zijn: *“(indien technische voorziening aanwezig) de instelling van het reactief werkingpunt voor handhaving van de spanningskwaliteit langs het Distributienet op de daaraan gekoppelde netten.”*

In Artikel 1.1 vermeldt men echter:

*Onder modulatie wordt in deze bijlage verstaan: een tijdelijke beperking van het door een productie-installatie geproduceerde **actief** vermogen zodat deze een meegedeelde bovengrens (uitgedrukt in % van het geïnstalleerd vermogen) niet overschrijdt. Afschakeling ten gevolge van netonderbrekingen, lokale regelmechanismen en **reactief vermogen** vallen **niet in de scope** van deze bijlage.*

Volgens VREG valt de instelling van een reactief werkingpunt voor handhaving van de spanningskwaliteit inderdaad niet onder de definitie van modulatie. Bijgevolg kan men echter in Art. 2

ook niet vermelden dat dit één van de doelen van modulatie zou kunnen zijn. Deze bepaling moet geschrapt worden.

VREG is ook van oordeel dat het instellen van een reactief werkingpunt voor handhaving van de spanningskwaliteit langs het Distributienet **op de daaraan gekoppelde netten niet** valt onder de huidige bepaling van het art. III.4.3.4 van het TRDE (versie 2015):

Artikel III.4.3.4

*§1 De elektriciteitsdistributienetbeheerder heeft het recht om de technische middelen aan te wenden die nodig zijn voor de compensatie van reactieve energie, of, meer in het algemeen, voor de compensatie van ieder verstoring fenomeen, als de belasting van een elektriciteitsdistributienetgebruiker die aan het elektriciteitsdistributienet is aangesloten, aanleiding geeft tot een extra afname van reactieve energie, zoals bepaald in Afdeling IV.5.2, of als ze de **veiligheid, de betrouwbaarheid of de efficiëntie van het elektriciteitsdistributienet** verstoort.*

Dit artikel vermeldt duidelijk dat het instellen van een werkingpunt enkel kan dienen voor de veiligheid, betrouwbaarheid of efficiëntie van het elektriciteitsdistributienet.

De bepaling vermeld in Artikel 2 is echter niet enkel voor de handhaving van de operationele veiligheid van het elektriciteitsdistributienet, maar ook voor de handhaving van de operationele veiligheid op het plaatselijk vervoernet of het transmissienet. VREG is op zich niet tegen het opzetten van een kader voor deze ondersteunende dienst, maar dit moet dan gezien worden als een **nieuw** kader dat buiten de bepalingen over modulatie valt alsook buiten de (huidige) bepalingen van het artikel III.4.3.4

Art. 5.1 types modulerbaarheid

Inzake de vermelding "**Mod(N) in afwachting van investering**": er wordt bepaald dat de DNB *zich het recht voorhoudt om (en, indien van toepassing, op verzoek van de beheerder van het gekoppeld net waar de congestie zich voordoet en) mits goedkeuring van de VREG conform de voorwaarden in het TRDE met betrekking tot Aansluitingen met flexibele toegang in de periode tussen de ondertekening van het Aansluitingscontract en de concrete uitvoering van de noodzakelijke investering deze vermelding te wijzigen naar Mod(N) definitie.*

Het gaat om een potestatieve voorwaarde, hetgeen nietig is.

Art. 1170. B.W. Een potestatieve voorwaarde is die welke de uitvoering van de overeenkomst doet afhangen van een gebeurtenis die de ene of de andere van de contracterende partijen vermag te doen plaatshebben of te verhinderen.

Art. 1174. B.W. Iedere verbintenis is nietig, wanneer zij is aangegaan onder een potestatieve voorwaarde van de zijde van degene die zich verbindt.

Er wordt immers op geen enkele wijze aangetoond dat de aanleiding tot wijziging NIET van de loutere wil van de netbeheerder afhangt.

De wijziging van een reeds getekend contract leidt trouwens tot totale (investerings)onzekerheid voor DNG. Dergelijke wijziging kan alleen in onderlinge toestemming, anders niet. Het is bij tekenen van contract dat voor DNG duidelijk moet zijn welke Mod(N) (tijdelijk of definitief) van toepassing is (zie ook opm 10 Cogen).

Art. 7 vergoeding bij modulatie

Er wordt in dit artikel verduidelijkt dat de modulatie momenteel geen enkele aanleiding tot enige vergoeding of compensatie geeft.

Omtrent de vergoeding kan een wettelijke kader vorm krijgen, die de vergoeding in bepaalde gevallen, onder bepaalde voorwaarden, verplicht stelt.

Dit zal volgens het tweede lid van het artikel een wijzing van het contract vereisen, waartoe de DNG zelf moet verzoeken, en pas vanaf dat verzoek zouden de nieuwe modaliteiten (zoals vergoeding voor modulatie) ingaan.

Dit is echter niet evenwichtig. Beter is de eerste alinea te starten met: "*in afwachting van*" en tweede alinea volledig te schrappen. Dit maakt dat zodra de wetgeving op dat vlak in de plooi gevallen is, de netgebruiker recht heeft op compensatie of vergoeding conform deze regels.

Art. 8 schorsing uitbetaling certificaten

In artikel 8 wordt bepaald dat de uitbetaling van [de minimumsteun met betrekking tot] groenestroom- of WKK-certificaten conform art. 7.1.6, §5 van het Energiedecreet geschorst wordt **1)** als de netbeheerder inbreuken aan de installatie vaststelt, of **2)** als de netgebruiker een bevel tot modulatie van de productie-installatie niet tijdig en volledig opvolgt (met oorzaak bij de netgebruiker of zijn installaties), en dit totdat de aanpassingen aan de installatie zijn uitgevoerd met het oog op een goede functionering van het modulatiemechanisme.

§5. De netbeheerder kan de uitbetaling schorsen van de minimumsteun, bedoeld in § 1 en § 3, aan installaties, aangesloten op zijn net of op gesloten distributienetten, gekoppeld aan zijn net, indien deze niet voldoen aan de verplichtingen, opgelegd in of krachtens de technische reglementen, vermeld in artikel 4.2.1, tot alsnog aan deze verplichtingen wordt voldaan.

De schorsing van de uitbetaling van minimumsteun voor certificaten is alleen mogelijk in zoverre er een inbreuk gepleegd wordt die terug te brengen is op verplichtingen die in of krachtens de technische reglementen zijn opgelegd.

Deze sanctie is dus enkel mogelijk als **1)** de inbreuken aan de installatie, waarvan sprake, inbreuken op voorschriften betreffen die beschreven zijn in of krachtens de technische reglementen.

2) Het bevel tot modulatie is terug te voeren op de mogelijkheid tot het opleggen van telecontrole. Enkel daar waar de telecontrole in of krachtens de technische reglementen is bepaald, is de sanctie beschreven in art. 7.1.6, §5 Energiedecreet mogelijk.

Dat is blijkens art. III.4.4.3 TRDE mogelijk voor projecten met een globaal opgesteld productievermogen ≥ 1000 kVA, of voor projecten waar uit de detailstudie blijkt dat in N-1 situaties of bij congestie tijdelijke productiebeperkingen noodzakelijk zijn. Gezien het toepassingsgebied van de bijlage modulatie niet exact die bewoordingen van dit artikel overneemt ("*waar uit de detailstudie blijkt dat, in omstandigheden zoals beschreven in artikel 5.2 tijdelijke productiebeperkingen noodzakelijk zijn*"), kan de sanctie in bepaalde gevallen juridisch problematisch zijn, namelijk daar waar het niet om N-1-situaties of congestie zou gaan.

Art. 9 aansprakelijkheid

In dat artikel wordt in derde alinea bepaald dat de niet-reactie op een bevel van de DNB tot modulatie een fout is in hoofde van de DNG, waardoor de DNG aansprakelijk is voor de hierdoor veroorzaakte schade aan het Distributienet, de gekoppelde netten of bij andere netgebruikers.

Met het oog op een hogere evenwichtigheid in de contractuele bepalingen door een wederkerigheid in de aansprakelijkheidsbepalingen, en een betere verzekeraarbaarheid in hoofde van de netgebruiker, suggereert de VREG dat de DNG enkel voor rechtstreekse materiële schade, en lichamelijke schade aansprakelijk is ten aanzien van de DNB. Verder is het correcter om te bepalen dat de DNG de DNB vrijwaart voor de schade aan derden, dus gekoppelde netten of andere netgebruikers. Door dergelijke formulering wordt enkel het financiële risico naar de DNG verschoven, maar blijft de aansprakelijkheid

binnen de grenzen zoals gesteld door DNB in zijn relatie tot de beheerders van de gekoppelde netten of andere netgebruikers.

Suggestie:

“... wordt dit aanzien als een fout van de DNB.

De DNG is aansprakelijk voor de hierdoor veroorzaakte rechtstreekse materiële en lichamelijke schade aan het distributienet, dit is inclusief de hierna bepaalde kosten van herstelacties:

- Back-upmaatregelen om de operationele veiligheid van het net te blijven verzekeren, bijvoorbeeld de afschakeling van een gedeelte van het Distributienet of een actie bij andere Distributienetgebruikers;
- de interventies die de DNB of een andere netbeheerder heeft moeten ondernemen om het net terug te brengen naar de normale toestand (bijvoorbeeld: de herinschakeling van feeders) indien de niet-reactie of onvolledige reactie van de DNG ertoe heeft geleid dat er back-upmaatregelen of automatische beveiligingsmechanismen werden geactiveerd;

De DNG vrijwaart de DNB tevens voor de schade veroorzaakt aan de gekoppelde netten of bij andere netgebruikers, die onder meer betrekking kunnen hebben op schade ten gevolge van de activatie van back-upmaatregelen (bijvoorbeeld netonderbreking), of ten gevolge van de overschrijding van operationele grenzen van het net (bijvoorbeeld overspanning).”

Verder wordt in de derde alinea bepaald dat *de DNB de eventuele ontvangen schadeclaims van derde partijen in dit verband [zal] verhalen op de DNG.*

Dit laatste is echter té verregaand: dat wil immers zeggen dat de volledige schadevordering van een derde doorgeschoven wordt, terwijl DNB zelf maar beperkt aansprakelijk is (cf. exoneraties). De verwoording is ook niet erg juridisch.

Beter is: *“de DNG vrijwaart de DNB voor schadeclaims van derden.”* Dit is dan enkel in de mate waarin de DNB zelf aansprakelijk is.

In laatste zin staat:

De DNB is niet aansprakelijk voor de eventuele materiële of immateriële en rechtsreeks of onrechtstreekse schade bij de DNG of bij derden, die voortvloeit uit het rechtmatig gebruik van de noodstop door de DNB zoals beschreven in artikel 4.

Vooreerst is met *materiële of immateriële en rechtsreeks of onrechtstreekse schade* alle schade gevat, waarom dan zo'n indrukwekkende opsomming? Bij rechtmatig gebruik van de noodstop is er toch geen fout in hoofde van de netbeheerder, dus op welke basis zou een DNG een schadeclaim kunnen baseren? Als gewoon voor de duidelijkheid vermeld wordt dat een rechtmatig gebruik van de noodstop geen aanleiding kan geven tot aansprakelijkheid van de netbeheerder voor schade bij de DNG en derden, heeft men dit in eenvoudiger bewoordingen geponeerd.

De VREG suggereert dat ook vermeld wordt wanneer netbeheerder wél aansprakelijk is: als de noodstop onrechtmatig, dus onterecht werd uitgevoerd.

Art. 8 en 9 niet of onvolledige reactie op bevel tot modulatie - sancties

Artikel 8 en 9 beschrijven eigenlijk beide de mogelijke implicaties van een niet of onvolledige reactie op bevel tot modulatie. Deze artikelen kunnen dan ook beter gebundeld worden.

4. Bijlagen

Deze nota bevat volgende bijlagen, die er integraal deel van uitmaken:

Bijlage 1: Commentaar VREG – Hoofdttekst aansluitcontract ELEK

Bijlage 2: Commentaar VREG – Hoofdttekst aansluitcontract GAS

Bijlage 3: Commentaar VREG – Bijlage algemene voorwaarden ELEK

Bijlage 4: Commentaar VREG – Bijlage algemene voorwaarden GAS

Bijlage 5: Commentaar VREG – Bijlage Rechtstreekse Aansluiting

Bijlage 6: Commentaar VREG – Bijlage lokale productie-installaties en noodgroepen

Bijlage 7: Commentaar VREG – Bijlage Modulatie van productie-installaties op verzoek van de distributienetbeheerder